

Gemensam aktivitetsplan för en attraktiv kollektivtrafik i Stockholm stad 2022-2026

Inledning

Detta är en gemensam aktivitetsplan för attraktiv kollektivtrafik mellan trafikkontoret och trafikförvaltningen. Syftet är att prioritera de insatser som tillsammans behövs för att uppnå en attraktiv kollektivtrafik i Stockholm stad. Aktivitetsplanen är en utveckling av det arbete som har bedrivits under Gemensam handlingsplan stombuss 2017-2021.

Mål

Målet med den gemensamma aktivitetsplanen är att skapa förutsättningar för att göra kollektivtrafiken mer attraktiv och att fler ska välja att resa kollektivt istället för med bil. Tillsammans ska vi minska restiden för bussresenärerna och skapa en pålitlig och förutsägbar busstrafik som konkurrerar med biltrafiken.

Aktivitetsplanen knyter an till Stockholm stads trafiknämnds mål om att Stockholm växer med effektiva transportlösningar och attraktiva offentliga rum. Samt målet Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt en god framkomlighet. För trafikförvaltningens del handlar det om att bidra till den övergripande visionen om ”Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem bidrar till att Stockholm är Europas mest attraktiva storstadsregion.” Region Stockholms trafiknämnd har ett mål om att stärka ett hållbart resande så att klimatpåverkan från transporter minskar vilket också motiverar arbetet med Aktivitetsplan för en attraktiv kollektivtrafik.

Bakgrund

Trafikkontoret och trafikförvaltningen har sedan år 2012 arbetat med handlingsplaner för stombusstrafiken som syftar till att genomföra åtgärder som förbättrar framkomligheten för stadens stombussar och som på kort sikt kan bidra till att närma sig hastighetsmålet i stadens Framkomlighetsstrategi från 2012 och i den gemensamma Stomnäsplanen från 2014.

En översyn av stadens framkomlighetsstrategi har gjorts under 2021/2022 som har godkänts av stadens trafiknämnd. Trafikförvaltningen har tagit fram en regional kollektivtrafikplan för år 2050, som beslutas under våren 2022, samtidigt som trafikkontoret arbetar, på uppdrag av stadens trafiknämnd, med att

ta fram en Plan för prioriterat kollektivtrafiknät. Planen syftar till att peka ut viktiga stråk och bytespunkter för de ytgående kollektivtrafiken i staden och innehåller också planeringsinriktningar och mål för kollektivtrafiken. Plan för prioriterat kollektivtrafiknät planeras att godkännas i stadens trafiknämnd vid årsskiftet 2022/2023. De två nya kollektivtrafikplanerna för kollektivtrafiken kommer, efter politiskt antagande, att gemensamt ersätta stombussplanerna i respektive organisation.

Under utvärderingsarbetet av den senaste Handlingsplan för stombuss 2017-2021 så framkom önskemål om att utveckla det gemensamma arbetet och inkludera helheten av kollektivtrafiken, det vill säga samla alla kollektivtrafikaktiviteter i en och samma plan, både strategiska utredningar och fysiska åtgärder, som även inkluderar stråk med högt kollektivtrafikresande och inte bara stråk där det går stombuss. Vidare så finns ett behov av att hitta ett sätt för hur vi parallellt arbetar med trimningsåtgärder och större åtgärder.

Med utgångspunkt i de nya strategiska dokumenten, som kommer att antas under 2022/2023, kommer trafikkontoret och trafikförvaltningen att arbeta gemensamt med att främja kollektivtrafiken i Stockholm stad. Denna aktivitetsplan är ett första steg.

Aktivitetsområden

Den gemensamma aktivitetsplanen består av fem olika aktivitetsområden som både innehåller utredningsinsatser och genomförande av små och stora, tekniska och fysiska åtgärder. Aktivitetsområdena är framtagna med fyrstegsprincipen som förlaga.

Utredningar för en attraktiv kollektivtrafik

Utredningar som syftar till att prioritera den ytgående kollektivtrafiken och hitta förhållningsätt kring gemensam planering mellan trafikförvaltningen och trafikkontoret. Utredningar görs också för att identifiera vilka behov kollektivtrafiken har och vilka åtgärder som effektivast styr mot målen som kommer att tas fram i Plan för prioriterat kollektivtrafiknät. Frågeställningar som, vad som gör att människor väljer att resa kollektivt istället för bil och vilka åtgärder som krävs i staden för att nå dit kan också besvaras i utredningarna.

Nedan följer exempel på utredningar.

Trafikkontoret
Trafikplanering

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 213
Växel 08-508 27 200
caroline.a.jansson@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Plan för prioriterat kollektivtrafiknät (TK).

Stadens nya kollektivtrafikplan som visar vilka gator som är mest prioriterade för kollektivtrafik och pekar ut bytespunkter i staden. Innehåller också planeringsinriktningar och mål för kollektivtrafiken. Denna plan kommer att utgöra ett viktigt underlag för planering och prioritering av övriga aktiviteter för en attraktiv kollektivtrafik.

Sektorsutredning innerstan (TF)

Sektorsutredning innerstan är en lokal fördjupning av Kollektivtrafikplan 2050's regionala planeringsinriktning. Förslag på behov och åtgärder lyfts fram och tidsätts utifrån beroenden till utvecklingen i övrigt i geografin. Förslag på efterföljande fördjupade utredningar presenteras inför fortsatta processer, om så beslutas av berörda aktörer.

Prioritering av utredningsinsatser av Stråkstudier från ÅVS Förbättrad framkomlighet i stomnätet (TK/TF)

Gemensam prioritering kring ytterligare utredningsinsatser för de stråkstudier som redan är genomförda inom ÅVS Förbättrad framkomlighet i stomnätet. Det handlar bland annat om trafikering, produktionsförutsättningar samt produktionskostnad av busstrafik och fysiska åtgärder.

Identifiering av var de största kollektivtrafikbehoven finns och effektbedömning av kollektivtrafikåtgärder (TK med hjälp av TF)
Med de utpekade prioriterade kollektivtrafikstråken och geografisk ATR-data som grund identifieras de stråk där flest kollektivtrafikresenärer finns och där restiderna är långa för att skapa en bild av kollektivtrafikens behov och vilka kollektivtrafikåtgärder som kan ge störst effekt.

Bedömning av trafiksäkerhet vid införande av 21-m bussar (TK med hjälp av TF)

Bedömning av trafiksäkerhet och lämplighet i stadsmiljön inför en eventuell ansökan till Transportstyrelsen om att tillåta 21-m bussar i innerstaden.

Trafikkontoret Trafikplanering

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 213
Växel 08-508 27 200
caroline.a.jansson@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Fortsatt arbete kring samordning av trafikstörande arbete och samverkan kring regional framkomlighet (TK/TF+trafikutövare)
Bland annat kontinuerligt operativt arbete för att minska störningen för busstrafiken. Då Nobina är ny trafikutövare att operera i Söderort från år 2023 bör extra fokus läggas på att upparbeta samverkan och samarbete med Nobina.

Framtagande av Stråkstudie Vällingby-Solna, (TF/TK)
Ny framtida stombusslinje, utredning innefattar trafikering, produktionsförutsättningar och produktionskostnad av trafik samt fysiska åtgärder.

Tidig utredning behov av kollektivtrafikåtgärder inför framtida reinvestering Klarastrandsleden (TK)
Utredning utefter tidigare stråkstudie i ÅVS Förbättrad framkomlighet i stomnätet för att klargöra vilket behov kollektivtrafiken har vid en framtida reinvestering i Klarastrandsleden.

Stråkstudie stomlinje 5 (TF/TK)
I Stockholms stad pågår arbete med utveckla Årstafältet. Inom ramen för detta har trafikförvaltningen och Stockholms stad utrett möjligheten till att förlänga föreslagen stomlinje 5, mellan Hagastaden och Liljeholmen, till Tussmötevägen i Östberga med bytesmöjlighet till annan stomlinjetrafik. Kvarstående arbete är att utreda vilka framkomlighetsåtgärder som krävs för att genomföra stomlinjen samt cykelstråket.

Effektivt utnyttjande av den befintliga infrastrukturen
Åtgärder som syftar till att effektivt utnyttja befintlig infrastruktur, både den fysiska miljön och bussarna som rullar på stadens gator. Här genomförs åtgärder för att vässa och optimera kollektivtrafiken.

Nedan följer exempel på effektivt utnyttjande av den befintliga infrastrukturen

Teknisk lösning för förbättrad regularitet (TF)
Nytt IT-system för busstrafiken för bättre datainsamling vilken används för bland annat en mer effektiv trafikstyrning för att förbättra regulariteten.

Trimning och prioritering av kollektivtrafiksignal (TK)
Exempelvis kontinuerlig trimning av trafiksignaler för att prioritera bussen, extra fokus på korsningar i ytterstan, dynamisk kapacitetsanpassning samt trimning av nya detekteringssystemet.

Begränsade ombyggnationer och punktåtgärder
Inom detta åtgärdsområde genomförs punktåtgärder och trimningar i gata. Det kan handla om hållplatsombyggnader, kortare kollektivtrafikkörfält, eller andra mindre justeringar i gaturummet för att främja kollektivtrafiken.

Nedan följer exempel begränsade ombyggnationer.

Genomförande av trimningsåtgärder längs med stomlinje 176/177 mellan Ekerö- Bromma-Solna
Trimningsåtgärder såsom bland annat kollektivtrafikkörfält för att minska restiden på sträckan.

Försök med trimningsåtgärder längs med delar av stomlinje 4 (TK/TF)
Innefattar kollektivtrafikkörfält, påstigning i alla dörrar samt trafikering av ett färre antal hållplatser.

Större ombyggnadsåtgärder

Åtgärdsområdet syftar till genomförande av lite större åtgärder för att främja kollektivtrafiken, främst åtgärder från Stråkstudier inom ÅVS Förbättrad framkomlighet i stomnätet. Exempel på åtgärder är ramper, bussgator eller mer omfattande kollektivtrafikkörfält.

Marknadsföring och kommunikation

Trafikkontoret och trafikförvaltningen ska se över vad för insatser som kan vara lämpliga att göra gemensamt inom marknadsföring och kommunikation för att tydliggöra och visa på det gemensamma arbetet och åtgärder som görs för att skapa en mer attraktiv kollektivtrafik och stad. Insatserna kan riktas mot både befintliga resenärer eller för att vinna nya resenärer till kollektivtrafiken

Planering och uppföljning

Aktiviteterna för en attraktiv kollektivtrafik planeras tillsammans mellan staden och trafikförvaltningen inför varje år. Uppföljning av aktiviteterna som genomförts görs exempelvis i verksamhetsberättelsen och i Framkomlighetskommissionen. Trafikförvaltningen tar även fram ett Stombussbokslut där delar av aktiviteterna från denna plan finns med. Både organisationerna har också olika interna uppföljningssystem där rapportering sker.

Organisation

Arbetsformen med samarbete mellan den Regionala kollektivtrafikmyndigheten, väghållare och trafikoperatörer är av avgörande betydelse för att förbättra kollektivtrafikens attraktivitet.

Arbetet leds och hålls ihop av projektledare från trafikkontoret och trafikförvaltningen. De olika aktiviteterna kommer sedan att ha andra projektledare som leder arbetet. Avstämningar mellan trafikkontoret och trafikförvaltningen kommer att göras 3-4 gånger

Trafikkontoret
Trafikplanering

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 213
Växel 08-508 27 200
caroline.a.jansson@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

per termin för att se till att arbetet fortlöper och planera och prioritera bland kommande aktiviteter. Respektive organisation är ansvarig för att se till att de olika aktiviteterna som genomförs rapporteras till projektledaren.

De aktiviteter som företas inom ramen för denna gemensamma plan kommer inte att ha en styrgrupp likt de tidigare handlingsplaner utan vissa av aktiviteterna kommer att informeras eller få vägledning, om det bedöms behövas, i de samverkansforum på chefsnivå som finns mellan staden och trafikförvaltningen, Kollektivtrafiksamverkan – planering och framkomlighet och Kollektivtrafiksamverkan – utformning.

Ekonomi

Trafikkontoret och trafikförvaltningen har inom respektive organisation en driftbudget avsatt för att kunna arbeta med aktiviteterna i planen per år. Parterna kommer samordna arbetet med aktiviteterna utifrån respektive parts personresurser och budgetmedel.

Trafikkontoret
Trafikplanering

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 213
Växel 08-508 27 200
caroline.a.jansson@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm